

OBSAH

Předmluva	17
1 UVEDENÍ	21
1.1 K dějinám disciplíny	22
1.2 K významu literárního úvodu jako vědeckého podoboru	32
1.3 Předběžné hermeneutické úvahy: Funkce jazyka	33
1.3.1 Jazyk jako organizování zkušenosti	33
1.3.2 Jazyk jako strukturování světa	35
1.3.3 Metaforický charakter náboženské řeči	36
1.3.4 Metafora a skutečnost	39
1.4 Text	39
1.4.1 Literární osobitost	39
1.4.2 Faktory čtení textu	40
1.4.3 Text jako svědectví	43
1.4.4 Autentičnost svědectví	45
1.4.5 Teologická funkce historické kritiky	46
1.4.6 Předporozumění čtenáře	49
1.5 Podstata výkladu	50
2 PŘEDPOKLADY VZNIKU NOVÉHO ZÁKONA	53
2.1 Židovská tradice	53
2.1.1 Bible Židů	54
2.1.2 Bible a Talmud	57
2.1.3 Starý a Nový zákon	61
2.1.4 Septuaginta a jazyk Nového zákona	65
2.1.5 Starozákonní kánon a problém biblické teologie	71
2.2 Helénistická kultura	74
2.2.1 Židovská apokalyptika a helénistická kultura	74
2.2.2 Rané křesťanství a helénismus	78
2.2.3 Řecké sbírky sentencí	80
2.2.4 Biografie a dějepisectví	81
2.2.5 Dramatické prvky v Novém zákoně	82
2.2.6 Rétorika a epistolografie	84

3	NOVÝ ZÁKON JAKO KÁNON	85
3.1	Problém	86
3.2	Teologické předpoklady křesťanského kánonu	87
3.3	Idea křesťanského kánonu	92
3.4	Vznik novozákonního kánonu	97
3.5	Ohraničení kánonu a vztah k židovské Bibli.	101
3.6	Pořadí a označení jednotlivých knih a jejich skupin	107
4	TEXT NOVÉHO ZÁKONA	110
4.1	Psaní v pozdní antice	111
4.2	Původní text Nového zákona	115
4.2.1	Rukopisy na papyru	116
4.2.2	Majuskulní rukopisy na pergamenu.	118
4.2.3	Minuskulní rukopisy a lekcionáře	121
4.2.4	Citace v rané křesťanské literatuře	122
4.2.5	Staré překlady Nového zákona	123
4.2.5.1	Latinské překlady I: Vetus Latina	123
4.2.5.2	Latinské překlady II: Vulgáta	124
4.2.5.3	Syrské, koptské a jiné staré překlady	126
4.3	Metody a výsledky textové kritiky	128
4.3.1	Metody	128
4.3.2	Současný stav zkoumání biblického textu	130
4.3.3	Nejznámější textové odchylky	134
4.3.4	Novodobá vydání řeckého textu	134
	Exkurz 1: K rozdělení novozákonního textu na kapitoly a verše	135
4.3.5	Teologický problém rekonstrukce textu.	138
5	PAVLOVY LISTY	139
5.1	List jako náhrada apoštolovy osobní přítomnosti.	140
5.2	Zaměření na křesťanské obce	141
5.3	Předčítání při bohoslužbě.	142
5.4	Listy jako prostředek komunikace v církvi (k ekleziologii).	142
5.5	Intertextualita listů (předpoklady křesťanské teologie)	145
5.5.1	Citáty z Písma	146
5.5.1.1	Septuaginta	147
5.5.1.2	Řecká helénistická literatura.	147
5.6	Starší ústní tradice (předpavlovské povelikonoční tituly a formule).	148

5.6.1	Christologické výsostné tituly	149
5.6.1.1	Kristus – Mesiáš	149
5.6.1.2	Syn boží	153
5.6.1.3	Pán – Kyrios	156
5.6.1.4	Syn člověka	157
5.6.1.5	Význam christologických titulů	158
5.6.2	Tradiční formy liturgie, misie a katecheze	159
5.6.2.1	Formule víry v 1K 15,3b–5: Ježíšova smrt a zmrtvýchvstání	159
5.6.2.2	Křest	162
5.6.2.3	Večeře Páně	176
Exkurz 2:	Zástupnost, smírčí oběť, smíření	184
5.6.2.4	Kristovské hymny	191
5.6.2.5	Tradice Ježíšových slov a činů	192
5.7	Typy a forma listů	195
5.8	Pavlovy autentické listy	201
5.8.1	Problém chronologie Pavlova života	201
5.8.2	Pavlův životopis a jeho vztah k Pavlově teologii	204
5.9	Korpus Pavlových listů	216
5.10	První list Tesalonickým	219
5.10.1	Členění a obsah	219
5.10.2	Případy úmrtí křesťanů jako teologický problém	221
5.10.3	Apokalyptika a Pavlovo evangelium	223
5.10.4	Doba a místo sepsání, adresáti a integrita	228
5.11	List Galatským	229
5.11.1	Členění a obsah	230
5.11.2	Rétorická forma	236
5.11.3	Teologie: Odpůrci a učení o ospravedlnění	237
5.11.4	Ekleziologický význam učení o ospravedlnění	245
5.11.5	Doba sepsání, místo vzniku a adresáti	252
5.12	První list Korintským	254
5.12.1	Důvod sepsání, členění a obsah	255
5.12.2	Otázka literární integrity	262
5.12.3	Pisatel, doba vzniku a křesťanská obec v Korintu	263
5.12.4	Skupiny uvnitř křesťanské obce	266
5.12.5	Teologie kříže, „tělo Kristovo“, naděje vzkříšení	270
5.13	Druhý list Korintským	279
5.13.1	Členění a obsah	281

5.13.2	Integrita, podnět, doba a místo(a) sepsání.	285
5.13.3	Teologie a význam	288
5.13.3.1	Ke 2K 1–9: Sláva, utrpení, smíření	288
5.13.3.2	K 2K 10–13: Síla ve slabosti	295
5.14	List Filipským	298
5.14.1	Členění a obsah	299
5.14.2	Pisatel, adresáti a literární integrita	301
5.14.3	Protivníci	304
5.14.4	Teologický záměr: Život ve světla naděje	306
5.14.5	Hymnus na Krista Fp 2,6–11	307
5.14.6	Možt k deuteropavlovským listům	312
5.14.7	Místo a čas sepsání.	314
5.15	List Filemonovi.	315
5.15.1	Členění a obsah	316
5.15.2	Místo a okolnosti sepsání.	317
5.15.3	Model teologické etiky.	318
5.16	List Římanům	320
5.16.1	Členění a obsah	321
5.16.2	Adresáti	328
5.16.3	Text, integrita, místo a doba sepsání	330
5.16.4	Důvod sepsání	331
5.16.5	Teologie: Učení o ospravedlnění, antropologie, Izrael, státní moc	334
6	SYNOPTICKÁ EVANGELIA A SKUTKY APOŠTOLŮ	348
6.1	Synoptická otázka.	348
6.1.1	Problém	348
6.1.2	Objev ústní tradice.	350
Exkurz 3:	Kritika tradice ve škole dějin formy	352
6.1.3	Hypotéza fragmentů a hypotéza praeangelia.	356
6.1.4	Hypotézy literární závislosti	357
6.1.4.1	Literární závislost I: Griesbachova hypotéza	358
6.1.4.2	Literární závislost II: Teorie dvou pramenů	361
Exkurz 4:	Kritika redakce.	365
6.1.5	Pramen logií.	367
6.1.5.1	Přehled rekonstruovaného obsahu	370
6.1.5.2	Charakteristika	370

6.1.5.3	Teologie pramene Q (a jeho vývojové etapy?)	373
6.1.5.4	Pramen logií a Markovo evangelium	377
6.1.6	Další evangelia	379
6.1.6.1	Tomášovo evangelium	380
6.1.6.2	Petrovo evangelium	386
6.1.6.3	Tajné Markovo evangelium	387
6.1.6.4	Papyrus Egerton 2	388
6.1.6.5	Další apokryfní evangelia	391
6.2	Evangelium podle Marka	393
6.2.1	Členění a obsah	395
6.2.2	Text	403
6.2.3	Pisatel, místo vzniku, datování a zamýšlený okruh čtenářů.	404
6.2.4	Starší tradice a předstupně.	408
Exkurz 5:	Předmarkovský pašijní příběh	409
6.2.5	Jazyk a styl	412
6.2.6	Žánr a teologie	413
Exkurz 6:	Zázraky	414
Exkurz 7:	Podobenství	426
6.2.6.1	„Počátek evangelia Ježíše Krista“ jako nadpis. . . .	430
6.2.7	Markova christologie	435
6.2.7.1	Syn Davidův	435
6.2.7.2	Syn člověka.	437
6.2.7.3	Syn boží	439
6.2.7.4	Mesiášské tajemství	442
6.2.7.5	Markova teologie kříže.	445
6.2.8	Učednictví jako následování	448
6.2.9	Přikázání lásky.	456
6.2.10	Otevřený konec	459
6.3	Evangelium podle Matouše	461
6.3.1	Jazyk, členění a obsah	462
6.3.2	Text	471
6.3.3	Matoušova teologie	472
6.3.3.1	Nadpis	472
6.3.3.2	Pět Ježíšových řečí	473
6.3.3.3	Reflexivní citáty a Matoušova christologie.	477
6.3.3.4	Význam počátku a konce	482

6.3.4	Účel sepsání	484
6.3.4.1	Polemika s farizeji a Pavlovými žáky	485
6.3.4.2	Etika	496
6.3.4.3	Ekleziologie (včetně Otčenáše)	500
6.3.5	Pisatel, doba a místo vzniku	508
6.4	Evangelium podle Lukáše a Skutky apoštolů	510
6.4.1	Lukášův dvoudílný spis: Záměr a prameny	513
6.4.2	Jazyk a kompozice	518
6.4.3	Členění a obsah	520
6.4.3.1	Lukášovo evangelium	520
6.4.3.2	Skutky apoštolů	527
6.4.4	Text	531
6.4.5	Lukášova teologie	533
6.4.5.1	Pojetí času	533
6.4.5.2	Lid boží (ekleziologie a pneumatologie)	536
6.4.5.3	Christologie a soteriologie	547
6.4.5.4	Sociální etika	560
6.4.6	Dedikace, pisatel, čas a místo sepsání	563
7	JANOVSKÉ SPISY	568
7.1	Janovy listy a Evangelium podle Jana	568
7.1.1	Členění a obsah	571
7.1.1.1	Janovo evangelium	571
7.1.1.2	Janovy listy	577
7.1.2	Text	578
7.1.3	Vztah k synoptikům	580
7.1.4	Prameny a náboženskodějinné pozadí	585
7.1.5	Teologie Janova evangelia	590
7.1.5.1	(Vtělené) Slovo: Christologie a soteriologie	590
7.1.5.2	Pneumatologie a eschatologie	600
7.1.5.3	Ekleziologie a etika	603
7.1.6	Janovská škola, pisatel(é) a doba vzniku	610
7.1.7	K teologii Janových listů	619
7.2	Zjevení Janovo	622
7.2.1	Členění a obsah	623
7.2.2	Text, jazyk a literární žánr	628
	Exkurz 8: Apokalyptika	631

7.2.3	Typy výkladu	634
7.2.4	Eschatologie a christologie	636
7.2.5	Soteriologie a Pavlovo dědictví	641
7.2.6	Nebeská liturgie, církev a její etika.	643
Exkurz 9:	Císařský kult	646
7.2.7	Pisatel, místo, doba, podnět a účel sepsání	648
8	DEUTEROPAVLOVSKÉ SPISY (A LIST JAKUBŮV)	652
8.1	Pavlovské školy a jejich působení	652
Exkurz 10:	Problém pseudepigrafie	655
8.2	List Koloským a list Efezským	660
8.2.1	Členění a obsah	662
8.2.1.1	List Koloským	662
8.2.1.2	List Efezským	664
8.2.2	Text	666
8.2.3	Místo obou listů v rámci <i>Corpus Paulinum</i>	666
8.2.4	Společné ekleziologické tendence	671
Exkurz 11:	Řády domácnosti	672
8.2.5	Christologická teze listu Koloským	675
8.2.6	Literární forma, adresáti, doba a místo vzniku listu Koloským	678
8.2.7	Ekleziologická výzva v listu Efezským	680
8.2.8	Adresáti, pisatel, doba a místo vzniku listu Efezským	684
8.3	Druhý list Tesalonickým	686
8.3.1	Členění, obsah a vztah k Prvnímu listu Tesalonickým	687
8.3.2	Zaměření: Proti ochabující bdělosti	688
8.3.3	Pisatel, doba a místo sepsání	691
8.3.4	Dějiny působení a význam	692
8.4	Pastorální listy	692
8.4.1	Členění a obsah	693
8.4.1.1	První list Timoteovi	694
8.4.1.2	List Titovi	697
8.4.1.3	Druhý list Timoteovi	698
8.4.2	Nejstarší svědectví, záměr, vznik a pisatel	699
Exkurz 12:	Církev a její úřady	706
8.4.3	Postavení v dějinách pavlovských komunit	708

8.5	List Židům	711
8.5.1	Členění a obsah	712
8.5.2	Text, literární charakter a zpracované tradice.	715
8.5.3	Teologie	718
8.5.4	Adresáti, pisatel, místo a doba vzniku	726
8.5.5	Místo listu v raném křesťanství.	727
8.6	První list Petřův	728
8.6.1	Členění a obsah	729
8.6.2	Text, adresáti, tradice	731
8.6.3	Teologická reflexe sociálního a politického ohrožení	733
8.6.4	Pisatel, místo a doba vzniku	741
8.7	List Judův a Druhý list Petřův.	744
8.7.1	Členění a obsah	745
8.7.1.1	List Judův	745
8.7.1.2	Druhý list Petřův.	746
8.7.2	Konflikt s herezí.	747
8.7.3	Pisatel, závislost, adresáti, doba a místo vzniku	752
8.8	List Jakubův	755
8.8.1	Obsah, literární žánr a adresáti	756
8.8.2	Teologické motivy	759
8.8.3	Pisatel, doba a místo sepsání, dějiny recepce	766
9	ZÁVĚREM: SPOLEČNÉ RYSY A ROZDÍLY NOVOZÁKONNÍCH SPISŮ	769
10	CHRONOLOGICKÝ A GEOGRAFICKÝ PŘEHLED	785
10.1	Chronologie novozákonní doby v širším rámci dějin	785
10.2	Geografický přehled dějin raného křesťanství	790
11	EDICE TEXTŮ, POMŮCKY A KOMENTÁŘE	792
	Seznam zkratek	799
	Rejstřík spisů	803
	Rejstřík věcný	816
	Rejstřík hebrejských, řeckých a latinských pojmů	834